

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **GOODMAN Group s.r.o.**, se sídlem Pod Krejčárkem 975/2, Praha, zast. advokátem Mgr. Markem Nemethem, se sídlem Opletalova 55, Praha, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 7. 2020, č. j. 6 Af 55/2017 – 141,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2017, č. j. 35244/17/5100 - 41456 -712211, kterým žalovaný dle § 106 odst. 1 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, z důvodu nepřipustnosti zastavil řízení ve věci žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav pro podání žádosti o prominutí daně podle § 25 odst. 3 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

[2] **V žalobě** stěžovatel předně namítal, že žádost o navrácení lhůty v předešlý stav podal včas, neboť od posledního dne zmeškané lhůty neuplynul více než 1 rok. Dle žalobce se počátek běhu lhůty odvíjí od právní moci rozsudků Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 25. 9. 2014, č. j. 98 C 16/2013 - 51, resp. Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2015, č. j. 53 Co 41/2015 - 96, které potvrdily platnost odstoupení stěžovatele od kupní smlouvy; počátek běhu lhůty se tak odvíjí od právní moci dne 23. 2. 2016, lhůta počala běžet 24. 2. 2016; důvod zmeškání lhůty pomínul až dne 1. 11. 2016, kdy se stěžovatel s jistotou dozvěděl, že nebylo podáno dovolání. Dne 2. 11. 2016 pak proto podal žádost o navrácení lhůty v předešlý stav a zároveň podal žádost o výmaz poznámky spornosti z katastru nemovitostí, které bylo v listopadu 2016 vyhověno. Konstatoval, že subjektivní lhůta dle § 37 odst. 3 daňového řádu uplynula dne 16. 11. 2016 a objektivní jednoroční lhůta dle odst. 4 téhož ustanovení skončila dne 23. 2. 2017. Dle stěžovatele žalovaný dostatečně neodůvodnil, proč čekání na právní moc

uvedených rozsudků nepovažuje za závažný důvod; dále namítal, že v jeho případě vyměřená daň ve výši 111 885 Kč, která je v dispozici správce daně, je nejpozději ode dne 2. 11. 2016 přeplatkem na dani, popř. bezdůvodným obohacením, jelikož plnění proběhlo k právnímu důvodu, který odpadl. S odkazem na § 177 daňového řádu dále namítal, že je povinností žalovaného aplikovat zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, který stejně jako občanský zákoník označil za právní předpis vyšší právní síly, než je daňový řád. Žalobce dále namítal, že nebyl žalovaným poučen ohledně dispoziční zásady ve věci žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav a že nebyl správcem daně vyzván k zaplacení správního poplatku, a proto nemohlo být řízení zahájeno, natož pak zastaveno.

[3] **Městský soud** neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou a žalobu zamítl. V odůvodnění rozsudku mimo jiné uvedl, že dovolávat se § 25 odst. 3 zákona o 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, může poplatník za podmínky, že k odstoupení od smlouvy dojde ve lhůtě 3 let ode dne vzniku právních účinků vkladu práva do katastru nemovitostí a zároveň daňový subjekt žádost o prominutí daně podá. V daném případě došlo ke vzniku právních účinků vkladu práva do katastru nemovitostí dne 2. 8. 2011, takže lhůta pro odstoupení od smlouvy a podání žádosti začala běžet ode dne 3. 8. 2011 a uplynula dne 3. 8. 2014. V této lhůtě tedy mělo dojít jak k odstoupení od smlouvy, tak k podání žádosti o prominutí daně. Žalobce odstoupil od kupní smlouvy dne 20. 1. 2013, k platnému doručení došlo dne 23. 1. 2013. Odstoupení od smlouvy tedy bylo učiněno ve vymezené tříleté lhůtě a první podmínka byla splněna. Žalobce si však ve lhůtě žádost o prominutí daně z převodu nemovitostí nepodal (resp. z ničeho neplyne, že by se tak stalo), takže druhá podmínka splněna bez důvodu nebyla.

[4] Dle městského soudu nemohla mít na odstoupení od smlouvy a na podání žádosti o prominutí daně vliv právní moc civilních rozsudků, neboť tyto mají povahu deklaratorního rozhodnutí, neměly tak jakýkoliv vliv na účinnost odstoupení od smlouvy a na existenci vlastnického práva stěžovatele; městský soud poukázal na fakt, že i Obvodní soud pro Prahu 9 ve svém rozsudku ve druhém odstavci na str. 5 uvedl, že k perfektnosti odstoupení od smlouvy není třeba ani souhlasu adresáta, ani rozhodnutí soudu. Kupní smlouva tak zanikla dne 23. 1. 2013 v důsledku odstoupení od smlouvy ze strany stěžovatele, jemuž vlastnické právo svědčí na základě odstoupení od smlouvy, nikoliv na základě rozhodnutí soudu.

[5] Městský soud konstatoval, že pokud stěžovatel dovozuje, že běh lhůty započal nejdříve ode dne 24. 2. 2016 a skončil dnem 24. 2. 2017 (den po právní moci rozsudků), pak běh lhůty odvozuje od skutečnosti, která není zákonným způsobem upravena – počátek běhu lhůty zákon nepočítá od rozhodnutí soudu o určovací žalobě týkající se vlastnického práva, ale od právních účinků vkladu do katastru nemovitostí. Důvodem určovací žaloby byl právní úkon stěžovatele, jímž bylo odstoupení od kupní smlouvy, k němuž došlo již dne 20. 1. 2013, tedy v době, kdy mohl podat žádost o prominutí daně podle § 25 zákona č. 357/1992 Sb., neboť zákon tuto žádost podmiňuje nikoliv rozhodnutím soudu o vlastnickém právu, ale odstoupením od smlouvy.

[6] **V kasační stížnosti** stěžovatel namítá, že městský soud fakticky jen převzal argumentaci žalovaného; podotkl, že žalovaný disponuje finančními prostředky stěžovatele, kterými nikdy disponovat neměl, neboť k převodu fakticky nikdy nedošlo. Správce daně tak disponuje částkou 111 885 Kč, o které tvrdí, že ji není povinen stěžovateli vydat, neboť všechny lhůty již marně uplynuly. Stěžovatel uvádí, že právní účinky vkladu vlastnického práva ve prospěch stěžovatele nastaly až na základě pravomocného a vykonatelného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 98 C 16/2013 - 51 a Městského soudu v Praze č. j. 53 Co 41/2015 - 96; stěžovatel tedy podal žádost řádně a včas, když po dobu nalézacího a odvolacího řízení uvedeného shora takovou

pokračování

žádost podat nemohl, neboť o oprávněnosti odstoupení od smlouvy rozhoduje výlučně příslušný soud (v únoru 2016).

[7] Stěžovatel odkazuje na zásadu jednoty právního řádu, kdy není možné podle soukromého práva vyčkávat na rozhodnutí soudů s tím, že podle veřejného práva může lhůta marně uplynout. Takový závěr by byl dle názoru stěžovatele absurdní a ve svém důsledku protiústavní, když naráží na princip práv nabytých v dobré víře a legitimního očekávání, neboť stěžovatel právě na výsledek nalézacího a odvolacího řízení vyčkával. Ostatně, pokud by stěžovatel podal žádost dříve, než by tato řízení skončila, byla by nejspíše zamítnuta pro předčasnost či neopodstatněnost, neboť v katastru nemovitostí by v době rozhodování byl zapsaný původní prodávající jako vlastník. Podotýká rovněž, že u dané nemovitosti byla zapsána po celou dobu nalézacího a odvolacího řízení poznámka spornosti a bylo povinností správce daně tuto skutečnost zohlednit. Městský soud se dle stěžovatele nevypořádal s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2013, č. j. 5 Afs 83/2012 - 46, dle kterého *„dochází k výraznému posunu, co se týče odpovědnosti správce daně za zjištěný skutkový stav. Zatímco dříve správce daně dbal především na to, aby stát nebyl kráčen na svých příjmech, nyní musí dbát především toho, aby daň byla stanovena po právu, tj. ve správné výši. Musí tak přiblížit ke všem skutečnostem, které jsou pro správné stanovení daně rozhodné, a to ať jsou ve prospěch či v neprospěch daňového subjektu. Cíl správy daně, tak jak byl zakotven v daňovém řádu, však zcela jistě neznamená, že by byl správce daně a priori povinen vyhledávat za daňový subjekt skutečnosti, které by mohly být v jeho prospěch; pokud je však ve své dispozici má, musí se jimi zabývat“*. Stěžovatel poukazuje na zásadu rychlosti a hospodárnosti, kdy správce daně má povinnost si uvedené skutečnosti zjistit z veřejných rejstříků (princip subsidiarity ingerence veřejné správy).

[8] Dle stěžovatele smyslem navrácení lhůty v předešlý stav pro daný případ je umožnit daňovému subjektu znovu nabýt vynaloženou částku daně, pokud by účinky převodu nebyly trvalé, resp. převod by nesplnil ekonomický důvod, jímž je zaplacení kupní ceny za převedenou nemovitou věc. Stěžovatel je přesvědčen, že i kdyby nedošlo k včasnému podání žádosti, došlo ex lege k přerušení běhu tříleté lhůty, a to v souladu s § 148 odst. 4 písm. b) daňového řádu, dle kterého *„lhůta pro stanovení daně neběží po dobu řízení o otázce, o níž je příslušný rozhodnout soud a která je nezbytná pro správné stanovení daně“*; tedy do pravomocného skončení nalézacího a odvolacího řízení; i zde jde o nesprávné právní posouzení městským soudem. Stěžovatel namítá, že daně a poplatky lze vyměřit jen na základě zákona; tím, že nedošlo k navrácení lhůty v předešlý stav, byla stěžovateli daň vyměřena v rozporu se zákonem. Postup správce daně a správního soudu považuje za protiústavní. Konstatuje, že právní řád ČR tvoří jeden celek a není možné, aby se dospělo k jiným závěrům v jeho civilní větvi a v jiným závěrům v jeho daňové větvi. Na věc je třeba pohlížet tak, že ke změně vlastníka nikdy nedošlo, a proto byla daň protiprávně vyměřená a vybraná a nemůže být ponechána v dispozici správce daně, protože k tomu není zákonný důvod.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil se závěry městského soudu, námitky stěžovatele má za nedůvodné a setrvává na svých názorových stanoviscích zaujatých v odůvodnění správního rozhodnutí; městský soud se vytýkané nezákonnosti ani jiných vad nedopustil. Poukazuje na to, že kasační námitky se v zásadě shodují s námitkami, jež stěžovatel uplatnil v žalobě, proto odkazuje na své vyjádření k žalobě a rozhodnutí o odvolání; odkazuje též na odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 7. 2020, č. j. 10 Af 42/2017 - 113; kasační stížnost navrhuje zamítnout.

[10] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu a z důvodů v kasační stížnosti uplatněných, současně zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by byl

povinen přihlížet z úřední povinnosti (§109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Meritem sporu v daném případě je posouzení otázky, zda stěžovatel podal žádost o navrácení lhůty v předešlý stav dle § 37 daňového řádu pro účely uplatnění žádosti o prominutí daně z převodu nemovitostí dle § 25 zákona č. 357/1992 Sb. v zákonné lhůtě.

[12] Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti podané žádosti [§ 106 odst. 1 písm. b) daňového řádu]. Z textu kasační stížnosti, jakož i z textu předchozí žaloby je patrné, že stěžovatel uplatňuje námitky především ve vztahu k samotnému vyměření daně a proti nevrácení tvrzeného přeplatku, který mu na dani vznikl za převod uskutečněný v roce 2011. Uvedené námitky jsou však předmětem jiných samostatných řízení a pro nyní posuzovanou věc (dodržení lhůty pro podání žádosti o navrácení v předešlý stav) jsou irelevantní, proto se jimi Nejvyšší správní soud nezabýval.

[13] Ve věci nevrácení přeplatku Nejvyšší správní soud již rozhodl rozsudkem ze dne 14. 11. 2019, č. j. 7 Afs 448/2018 - 28, jímž zamítl kasační stížnost stěžovatele a potvrdil zamítavý rozsudek městského soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 6 Af 48/2017 - 102; ve věci nepovolení posečkáni rozhodl městský soud zamítavým rozsudkem ze dne 16. 7. 2020, č. j. 10 Af 42/2017 - 113, v této věci vedené u NSS pod sp. zn. 3 Afs 264/2020, nebylo dosud o kasační stížnosti stěžovatele rozhodnuto.

[14] Ze spisového materiálu vyplývá, že stěžovatel dne 1. 8. 2011 sjednal kupní smlouvu na nemovité věci (byt, nebytový prostor a s tím související spoluvlastnické podíly) s kupující I. P.; právní účinky vkladu práva do katastru nemovitostí nastaly ke dni 2. 8. 2011. Stěžovatel následně uhradil daň z převodu nemovitostí ve výši 111 885 Kč. Dne 4. 8. 2016 stěžovatel podal příznání k dani z nabytí nemovitých věcí u téže nemovitosti (nemovitost převedl na jiného kupujícího) a v této souvislosti správci daně oznámil, že od původní kupní smlouvy ke dni 23. 1. 2013 účinně odstoupil, což potvrdily soudy v civilních rozsudcích a na úhradu daně z pozdějšího převodu vlastnictví k nemovitosti požádal o zápočet již uhrazené daně.

[15] Podle § 9 odst. 2 zákona č. 357/1992 Sb. (zrušen k 1. 1. 2014 zákoným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí) předmětem daně z převodu nemovitostí byl také úplatný převod vlastnictví k nemovitostem, kdy dojde následně k odstoupení od smlouvy. Na tuto situaci pamatoval § 25 odst. 3 zákona č. 357/1992 Sb., dle kterého Generální finanční ředitelství na žádost daňového subjektu nebo na základě podnětu ručitele z moci úřední daň z převodu nemovitostí nebo daň darovací promine v případě odstoupení od smlouvy, vrácení daru pro vady, nebo zrušení rozhodnutí o vyvlastnění, pokud k nim dojde ve lhůtě 3 let ode dne vzniku právních účinků vkladu práva do katastru nemovitostí a daňový subjekt požádá o prominutí daně nebo ručitel podá podnět Generálnímu finančnímu ředitelství nejpozději do 3 let ode dne, kdy nastanou tyto skutečnosti.

[16] V případě stěžovatele došlo ke vzniku právních účinků vkladu do katastru nemovitostí dne 2. 8. 2011, tříletá lhůta pro odstoupení od smlouvy, jakož i pro podání žádosti, uplynula dne 3. 8. 2014. Stěžovatel od smlouvy odstoupil dne 20. 1. 2013, resp. 23. 1. 2013, kdy byl projev vůle stěžovatele doručen druhé straně. Lze tedy konstatovat, že k odstoupení od smlouvy došlo ve vymezené tříleté lhůtě. Druhá z podmínek prominutí daně, jež musí být splněny kumulativně, však splněna nebyla, neboť stěžovatel o prominutí daně dle § 25 odst. 3 zákona č. 357/1992 Sb. nepožádal.

pokračování

[17] Stěžovatel se zjevně snažil následně tento pro něj nepříznivý stav zvrátit a uhrazenou daň požadoval po správci daně vrátit *de facto* jiným způsobem (žádost o zápočet daně v daňovém přiznání v roce 2016, žádost o vrácení přeplatku). Využil rovněž postupu dle § 37 daňového řádu, a požádal správce daně o navrácení lhůty (pro uplatnění prominutí daně) v předešlý stav; žádost podal dne 2. 11. 2016.

[18] Podle § 37 odst. 3 daňového řádu žádost o navrácení lhůty v předešlý stav musí být podána do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání lhůty; navrácení lhůty v předešlý stav přitom nelze povolit, pokud od posledního dne zmeškané lhůty uplynul více než 1 rok (odst. 4)

[19] Ke zmeškání lhůty pro podání žádosti o prominutí daně z převodu nemovitostí došlo dne 3. 8. 2014. Od tohoto data se odvozuje objektivní jednoroční lhůta pro podání žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav, tj. maximální lhůta, ve které se lze podanou žádostí meritorně zabývat. V souladu s § 33 odst. 1 daňového řádu začal běh objektivní lhůty dne 4. 8. 2014 a skončil dne 4. 8. 2015. Stěžovatel podal žádost až dne 2. 11. 2016, tedy po marném uplynutí objektivní lhůty.

[20] Stěžovatel důvod „zmeškání“ spatřuje v čekání na zjištění, že nebylo podáno dovolání, resp. na právní moc rozsudků civilních soudů (žaloba na určení vlastnictví). Stěžovatel v této souvislosti totiž tvrdí, že o odstoupení od smlouvy musí rozhodnout soud, což se stalo až nabytím právní moci civilního rozsudku městského soudu dne 23. 2. 2016; z toho dovozuje, že žádost podal včas. Těmto úvahám stěžovatele nelze přisvědčit.

[21] Z civilního rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2016, jehož se stěžovatel dovolává, jednoznačně vyplývá, že kupní smlouva ze dne 11. 8. 2011 zanikla odstoupením ke dni 23. 1. 2013, čímž zanikl právní důvod nabytí vlastnického práva pro kupující, a to od počátku; proto nadále stěžovatel je a nikdy nepřestal být vlastníkem dotčených nemovitých věcí.

[22] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožnil se závěrem žalovaného, potažmo městského soudu, že k odstoupení od smlouvy není třeba ani souhlasu adresáta, ani rozhodnutí soudu. Na odstoupení od smlouvy a na podání žádosti o prominutí daně tudíž neměla vliv právní moc stěžovatelem uváděných civilních rozsudků, neboť tyto mají povahu deklaratorního rozhodnutí a neměly žádný vliv na účinnost odstoupení od smlouvy a na existenci vlastnického práva stěžovatele. Předmětem těchto rozsudků bylo toliko určení, komu svědčí vlastnické právo k nemovitostem. Stěžovateli nelze přisvědčit v názoru, že pro určení okamžiku odstoupení od smlouvy je relevantní rozhodnutí soudu, resp. že o oprávněnosti odstoupení od smlouvy rozhoduje soud.

[23] Všeobecné ustanovení upravující právo smluvní strany na odstoupení od smlouvy představuje § 2002 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (srov. též § 48 občanského zákoníku z roku 1964), podle něhož může strana od smlouvy odstoupit, poruší-li druhá smluvní strana smlouvu podstatným způsobem. Odstoupením od smlouvy tedy subjekt závazku realizuje svou vůli nebýt nadále stranou takového právního vztahu, v němž druhá strana neplní své povinnosti. Je ovšem jen a jen věcí jeho vůle, zda skutečně odstoupením zánik závazku přivedí, anebo zda nedodržování smluvních povinností druhou stranou strpí. Odstoupení od smlouvy je tedy jednostranný adresovaný právní úkon směřující ke zmaření účinků projevu vůle. Vadný právní úkon existuje (tedy vznikl, nejde o non negotium), je dokonce i platný, ale ten, kdo je jeho vadou dotčen, od něj může odstoupit, a tím jeho právní následky zmařit. Účinky odstoupení nastávají automaticky, bez ohledu na stanovisko druhého účastníka, nerozhoduje o nich ani soud (ten však k žalobě druhého účastníka může pouze zkoumat, zda zmíněný jednostranný právní úkon odstoupení od smlouvy má zákonem požadované náležitosti) okamžikem, kdy tento právní

úkon dojde do sféry dispozice druhého účastníka. Účinky odstoupení tak nastávají již bez dalšího, automaticky, a zcela bez ohledu na stanovisko druhé smluvní strany, již je odstoupení adresováno. Tyto účinky, jak vyplynulo ze spisu, jakož i z odkazovaných civilních rozsudků, nastaly dne 23. 1. 2013. Tuto skutečnost nezpochybnil a rovněž z ní vycházel Nejvyšší správní soud při rozhodování ve věci sp. zn. 7 Afs 448/2018.

[24] Nejvyšší správní soud konstatuje, že z argumentace stěžovatele je patrné, že důvod zmeškání podání žádosti o navrácení v předešlý stav spatřuje v čekání na právní moc civilního rozsudku (stěžovatel údajně vyčkával, zda nebude podáno dovolání); tato nastala dne 23. 2. 2016. Nicméně ani s takto vykonstruovanou argumentací by nemohl stěžovatel uspět; subjektivní lhůta dle § 37 odst. 3 daňového řádu by totiž uplynula dne 9. 3. 2016; žádost však stěžovatel podal až dne 2. 11. 2016.

[25] Nejvyšší správní soud shrnuje, že žalovaný, potažmo městský soud v souladu se zákonem vyhodnotili žádost o navrácení v předešlý stav, kterou stěžovatel podal dne 2. 11. 2016, jakožto podanou po uplynutí subjektivní i objektivní lhůty stanovené v § 37 daňového řádu. Pokud stěžovatel tvrdí, že kdyby podal žádost dříve, než by bylo soudní řízení ukončeno, byla by nejspíše zamítnuta pro předčasnost či neopodstatněnost, jsou jeho tvrzení pouze v rovině spekulací.

[26] Pokud stěžovatel odkazuje na § 148 odst. 4 písm. b) daňového řádu, činí tak zcela nepřipadně. Jak již zcela správně uvedl městský soud, stěžovatel zaměňuje lhůtu pro podání žádosti o prominutí daně dle § 25 odst. 3 zákona č. 357/1992 Sb. a lhůtu pro stanovení daně dle § 148 daňového řádu, přičemž se jedná o dvě různé lhůty (srov. např. rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2006, č. j. 2 Afs 151/2005 -59). Ustanovení § 148 odst. 4 písm. b) daňového řádu, na které stěžovatel odkazuje, se na běh lhůty pro podání žádosti o prominutí daně neuplatní, neboť jsou zde upraveny situace, kdy neběží lhůta pro stanovení daně, což není předmětem věci nyní projednávané. Na běh lhůty pro podání žádosti o prominutí daně nemá tedy § 148 odst. 4 písm. b) daňového řádu žádný vliv. Nadto § 37 odst. 4 písm. a) daňového řádu výslovně stanoví, že navrácení lhůty v předešlý stav nelze povolit (mimo jiné), pokud jde o lhůtu pro stanovení daně.

[27] Jak již Nejvyšší správní soud předestřel výše, předmětem tohoto řízení je přezkum správního rozhodnutí vydaného ve věci žádosti stěžovatele o navrácení lhůty v předešlý stav, argumentací, kterou stěžovatel míří k samotnému stanovení daně, či bezdůvodnému obohacení správce daně, se proto Nejvyšší správní soud nezabýval. K uvedenému lze odkázat na výše uvedený rozsudek zdejšího soudu sp. zn. 7 Afs 448/2018, který se právě otázkou tvrzeného přeplatku na dani zabýval. Z uvedených důvodů je rovněž bezpředmětný odkaz stěžovatele na rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2013, č. j. 5 Afs 83/2012 - 46, který byl vydán ve věci stanovení, resp. vyměření daně.

[28] Nejvyšší správní soud závěrem konstatuje, že institut navrácení lhůty v předešlý stav, upravený v § 37 daňového řádu má charakter výjimečného nástroje, kterým lze zmírnit dopady některých závažných životních situací. Neslouží tedy obecně k podpoře osob, které bez existence objektivní překážky zmeškají stanovenou lhůtu a o plnění svých povinností či uplatnění práv, se začnou aktivně zajímat až poté, co jsou v prodlení, resp. po prekluzi příslušného práva.

[29] Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 11. 2015, č. j. 6 Afs 161/2014 - 84, mimo jiné konstatoval: *„V zásadě veškeré majetkové nároky podléhají promlčení či prekluzi, ledaže zákon stanoví výslovně jinak. Institut časově podmíněného uplatnění majetkových pohledávek se sice může zdát často nespravedlivý, jeho finalita by však neměla zastřít základní, a možno říci*

pokračování

ústavní hodnotu, totiž, že přináší do společnosti stabilitu a jistotu. Prekluze nebo promlčení nejsou v tomto pojetí samoúčelné, ale naopak reflektují přirozený běh ekonomického života jako takového (rozsudek NSS ze dne 19. 2. 2009, čj. 1 Afs 15/2009 - 105, bod 19). Z požadavku právní jistoty vyplývá, že po uplynutí zákonem stanovené, a tedy zásadně předvídatelné doby, má přednost zachování statu quo, byť nezákonného, před absolutní materiální spravedlností (takto viz rozsudek ze dne 16. 1. 2009, čj. 7 Afs 4/2008 - 64).“ Byť tedy stěžovatel zcela logicky vnímá do jisté míry nespravedlivost v tom, že mu nebyla daň ze zákonem presumovaného důvodu dle § 25 zákona č. 357/1992 Sb. prominuta, je třeba tuto skutečnost přičítat výhradně jemu samotnému, neboť to byl on, kdo podmínky stanovené zákonem pro využití dobrodiní státu nesplnil, a jemuž svědčila zásada *vigilantibus iura scripta sunt*, tedy že právo slouží bdělým a každý si má svá práva střežit. Postupoval-li žalovaný striktně v souladu s právními předpisy, nelze jeho postup označit za vybočení z pravomocí, které mu byly svěřeny zákonem, ani za porušení zásady právní jistoty, resp. legitimního očekávání.

[30] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, přičemž dostatečně stěžovateli odůvodnil, proč jeho žádost o navrácení lhůty v předešlý stav vyhodnotil jako zjevně nepřijatelné podání, pročž řízení v souladu s § 106 odst. 1 písm. b) daňového řádu zastavil. Městský soud v napadeném rozsudku dostatečně přesvědčivě správnost postupu žalovaného odůvodnil, podrobným a vyčerpávajícím způsobem se vyjádřil ke všem žalobním námitkám stěžovatele. Skutečnost, že se se závěry žalovaného ztotožnil, resp. je dílem převzal, jak tvrdí stěžovatel, nemá za následek nezákonnost ani nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 27. 7. 2007, sp. zn. 8 Afs 75/2005, *„Je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.“*

[31] Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitky stěžovatele důvodné, proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[32] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému, kterému by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů náležela, v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu